

יוכל להשתכר באותה מלאכה שהיה רגיל בה, והיות שבמצב של עכשיו, שאין לו יד, (14) הוא אינו ראוי אלא לשמור קישואין, ובעת חוליו, עד שתגליד המכה, הוא אינו יכול לעבוד אפילו עבודה קלה זו, אלא הוא יושב בביתו, הרי החובל חייב לשלם לו עבור כל יום מימי חוליו, סכום השווה למשכורת של שומר קישואין.

ה. כיצד משערים בושת? הכל לפי המבייש והמתבייש. כי אדם קל ופחות שבייש, בושתו מרובה מאדם יותר חשוב שבייש, (15) ואדם חשוב שביישו אותו, בושתו מרובה מאדם בינוני שנתבייש. ומשערים כמה אדם כיוצא בו היה רוצה ליטול, (16) כדי להתבייש בושת זו מאותו אדם שביישו.

גמרא:

שנינו במשנה: בנזק כיצד כו' רואין אותו

שהופיע שוב, שהוא המשך המכה הראשונה, אלא הרי הוא כמכה בפני עצמה, ולכן אין אחריות החובל עליה.

ד. כיצד משערים את תשלום השבת? אין אומרים: היות וקודם שנחבל היה ראוי לעשות מלאכה כבידה, ששכרה מרובה, לכן ישלם לו, במשך כל ימי חוליו, עד שתגליד המכה כאילו ביטלו מאותה מלאכה חשובה.

אלא, רואין אותו כאילו הוא שומר קישואין שלא יגנבו, שהיא מלאכה קלה, ושכרה מועט, וכיון שעתה הוא אינו יכול לעשות אפילו מלאכה זו, חייב החובל לשלם לו על הפסד ההשתכרות הקלה בזמן מחלתו.

טעם הדבר שאינו משלם לו את מלא שכר פעולתו שהיה רגיל בה, שהרי כבר נתן לו דמי ידו ודמי רגלו, במה ששילם את נזקו, ובתשלום זה נכלל הפסדו של הניזק שלא

נחשבים, ומאדם גדול בתורה או בעושר או מכובד בין הבריות, גם כן אין הבושת גדול כל כך, מפני ההיפך, שמאיש כזה כדאי לפעמים לקבל בושה. אבל מאדם בינוני הבושה גדולה – דדבריו נחשבים, ואינם לכבוד. [הסבר זה לא שייך באונס ומפתה].

16. "שיטה מקובצת" בשם הרמ"ה. וברמב"ם [הלכות נערה ב ה]: לענין בושת באונס ומפתה כתב: רואין הדיינים מעלתה ומעלתו, ושמיך כמה ממון ראוי לאביה ולמשפחתה ליתן, ולא יארע להן דבר זה מאדם זה, וכמוהו חייב לשלם. וכן אמרו בגמרא פה א לענין צער דמשערים כמה אדם רוצה לתת כדי שלא יצטער. [אלא שהרמב"ם סובר (חובל ומזיק ב ט – י) שרק צער במקום נזק משתלם כך, אבל שלא במקום

14. להלן פה ב יתבאר מה הדין כאשר שכר את רגלו.

15. רש"י ורמב"ם [חובל ומזיק ג א]. ולפי זה, אדם בינוני שבייש בושתו קשה משל אדם חשוב, וקלה משל אדם פחות, ובכתובות מ א כתב רש"י: אדם בינוני המבייש בושתו קשה מאדם זולל ומאדם חשוב. וכתב הגר"א דפליגי אהדדי.

והב"ח [תכ ד"ה בושת] כתב דלא פליגי, אלא דמה שכתב רש"י בכתובות הוא באונס ומפתה דוקא שבושת הבינוני קשה מבושתו של אדם זולל. [היפך סברת הר"ן בכתובות שם].

וב"ערוך השלחן" [תב כט] כתב בבאור סברת רש"י בכתובות: עיקר בושת הוא מאדם בינוני, דמאדם מזולל אין הבושת נחשב שדבריו אינם